

Міністерство освіти і науки України
Полтавський фаховий коледж нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

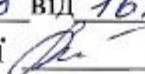
Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
Любов ШУМСЬКА
« 8 » 2021 року

ПРОГРАМА
вступних випробувань
з історії України
для вступу до Полтавського фахового коледжу нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
на основі повної загальної середньої освіти

Програма складена викладачем Філіппович В.Ю.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін
Протокол № 8 від 16.03 2021 року
Голова комісії Неля ГОЛНЬКО

Загальні положення

Завдання побудови в Україні демократичного громадянського суспільства вимагає формування відповідної суспільної свідомості, чому сприяє багато чинників, у тому числі знання української історії. Розбудова самостійної держави потребує спеціалістів, здатних продовжити кращі традиції українства, розбудови державності. Історичний досвід відіграє велику роль у процесі національного відродження нашого народу. У зв'язку з цим історія України є дорогоцінною спадщиною. Вона охоплює віхи історичного шляху українського народу, який упродовж багатьох віків свого розвитку зробив значний внесок у світову цивілізацію.

Предмет «Історія України» є одним із головних складових гуманітарної загальноосвітньої підготовки. Він сприяє розвитку особистості, формуванню її політичної відповідальності та творчого підходу до вирішення суспільних проблем. Засвоєння історичного досвіду допоможе майбутнім спеціалістам зайняти чітку громадянську позицію, розібратися у складностях сучасного життя та надасть можливість утверджувати державність.

Програма вступних випробувань з предмету «Історія України» для вступників до Полтавського фахового коледжу нафти і газу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» складена на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26 червня 2018 року.

Мета вступного екзамену з історії України – перевірити рівень сформованості в абітурієнтів історичної компетентності, до елементів якої належать:

хронологічна компетентність – уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства;

просторова компетентність – уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури, природи та довкілля;

інформаційна компетентність – уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

логічна компетентність – уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу і пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;

аксіологічна компетентність – уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до уявлень та цінностей відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією та сучасним життям.

Усі варіанти мають однаковий рівень складності, завдання згруповані за чотирма рівнями і складені у межах програми вступного випробування.

Вступний іспит з історії України здійснюється в письмовій формі. Кожен абітурієнт отримує індивідуальний екзаменаційний комплект із завданнями.

Перший розділ тесту містить завдання початкового рівня складності, другий – середнього, а третій – завдання на відповідність. IV рівень – завдання що передбачають розгорнуту відповідь. На виконання завдань відведено 90 хвилин.

До екзаменаційного білету вміщено такі форми завдань:

I і II рівень – тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді.

III рівень – завдання на встановлення відповідності, в яких необхідно співвіднести поданий матеріал і в таблиці поряд з буквою записати відповідну цифру.

Завдання у кожному варіанті розташовані послідовно за формами:

№ 1 – 9 – це тестові завдання з вибором однієї відповіді;

№ 10 – 11 – завдання на встановлення відповідності;

№ 12 – завдання, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання

При оцінюванні роботи абітурієнта слід зважати на такі критерії:

- правильність визначення хронологічних рамок подій;
- з'ясування історичного значення подій та явищ;
- розуміння основних теоретичних аспектів і понять.
- знання дат, хронологічних меж, періодів найбільш важливих історичних подій і процесів;
- знання фактів, місця, обставин, учасників, результатів подій;
- співвіднесення одиничних фактів і типових загальних явищ;
- визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- групування (класифікація) фактів за вказаною ознакою;
- знання історичних понять термінів, їх визначень;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями.

Критерії оцінювання знань при проведенні вступних випробувань з історії України

Правильне розв'язання кожного завдання I рівня оцінюється по 0,5 бала. Якщо у бланку відповідей вказана правильна відповідь, то за це завдання зараховується 0,5 бала, якщо ж вказана відповідь є неправильною або не наведена взагалі, то виконання завдання оцінюється у 0 балів.

Правильне розв'язання кожного завдання II рівня оцінюється по 1 балу. Якщо у бланку відповідей вказана правильна відповідь, то за це завдання зараховується 1 бал, якщо ж вказана відповідь є неправильною або не наведена взагалі, то виконання завдання оцінюється у 0 балів.

Виконуючи завдання III рівня, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари). За кожне завдання на встановлення правильної відповідності можна отримати від 0,5 до 2 балів.

При виконанні завдання IV рівня (завдання №12) слід надати розгорнуту відповідь, а саме визначити причини або наслідки запропонованих подій чи явищ, або ж пояснити суть історичної події, явища чи процесу. Правильна відповідь на запитання вимагає не лише знання подій та явищ, а і вміння пояснити, проаналізувати та зробити висновок. Це завдання оцінюється від 0 до 2 балів. При його оцінюванні слід зважати на такі критерії:

- правильність визначення хронологічних рамок події;
- розкриття суті явища чи події;
- пояснення причин та наслідків вказаної події;
- з'ясування історичного значення подій та явищ;
- логічність і послідовність викладу.

Тестовий бал обчислюється як арифметична сума всіх набраних балів за кожне виконане завдання. Максимальна кількість тестових балів, які можна отримати, правильно виконавши всі завдання тесту, - 12.

Переведення тестового балу в шкалу 100 – 200 балів відбувається за таблицею:

0,5 – 100	6,5 – 145
1 – 100	7 – 150
1,5 – 100	7,5 – 155
2 – 100	8 – 160
2,5 – 105	8,5 – 165
3 – 110	9 – 170
3,5 – 115	9,5 – 175
4 – 120	10 – 180
4, 5 – 125	10,5 – 185
5 – 130	11 – 190
5,5 – 135	11,5 – 195
6 – 140	12 – 200

Програма для проведення вступного випробування з історії України

Тема 1. Вступ до історії України

Предмет і завдання курсу історії України. Періодизація давньої історії України. Загальна характеристика стану історичної науки в державі. Основні джерела і література до курсу та методи роботи з ними

Тема 2. Стародавня історія України

Поява і розселення людей на території України. Найвідоміші стоянки пізнього палеоліту. Поширення землеробства й скотарства на землях України за неоліту. Трипільська культура. Господарство і побут трипільців. Скотарі степу. Індоевропейці. Кіммерійці. Скіфи. Розквіт скіфської держави. Сармати. Заснування античних міст-колоній в Північному Причорномор'ї та Криму. Державне, господарське та духовне життя в містах-колоніях. Боспорське царство. Давні слов'яни. Прабатьківщина слов'ян. Речові пам'ятки давніх слов'ян. Писемні джерела. Суспільне та господарське життя давніх слов'ян. Слов'яни під час Великого переселення народів. Зародження сучасних слов'янських народів, зокрема українців.

Тема 3. Русь-Україна (Київська держава)

Розселення східнослов'янських племінних союзів – предків українців. Виникнення міста Києва. Сусіди східнослов'янських племен. Утворення держави з центром в Києві. Походження назви «Русь». Князь Аскольд, його походи на Візантію. Правління Олега. Князь Ігор. Походи проти Візантії. Правління княгині Ольги та князя Святослава. Київська держава за часів князя Володимира Великого. Впровадження християнства як державної релігії, його історичне значення. Піднесення Київської держави за часів князя Ярослава Мудрого.

Тема 4. Королівство Руське (Галицько – Волинська держава).

Галицько-Волинська держава. Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Князювання В. Мономаха та його сина Мстислава у Києві. Політична роздробленість на Русі (друга третина XII ст.). Київ і Київська земля в системі руських князівств. Спроби збереження загальноруської державності. Історія Галицького і Волинського князівств. Утворення Галицько-Волинської держави (1199 р.) Ярослав Осмомисл, Роман Мстиславич. Боротьба з монголо-татарською навалою. Героїка і

трагедія українського народу. Відродження Данилом Галицьким Галицько-Волинської держави. Галицько-Волинська держава за нащадків Данила Романовича. Західноукраїнська держава у XIII – на початку XIV ст. – продовження державності українського народу протягом сторіччя. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя. Політичний та соціальний устрій. Форми землеволодіння. Повинності. Розвиток сільського господарства, ремесла, торгівлі. Гроші. Міста. Поширення писемності. Побут і духовний світ русів-українців. Піднесення духовності українського народу, його національної самобутності. Розвиток культури та освіти. Книжкова мініатюра. Архітектура. Міжнародне значення Київської держави та Галицько-Волинської держави.

Тема 5. Руські удільні князівства у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)

Спроби розчленування українських земель сусідніми державами. Посилення впливу Литви та Польщі та їх боротьба за Галицько-Волинську спадщину. Українські землі під владою Великого князівства Литовського. Збереження українських державотворчих традицій. Соціально-економічні зміни на українських землях. Литовські статuti. Перетворення Київського князівства на епіцентр державотворчого процесу. Кревська унія 1385 р. Україна за часів правління князя Вітовта. Городельська унія 1413 р. Остаточна ліквідація залишків автономії України. Господарство і населення. Останні спроби аристократії відновити українську державу. Відхід Чернігово-Сіверщини до Москви в 1503 р. Повстання М. Глинського. Утворення Кримського ханства та перехід його у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Час і причини появи українського козацтва, його унікальність. Природно-географічні умови козацького краю. Козацтво на Середньому Подніпров'ї. Соціально-економічне життя. Розвиток культури та освіти.

Тема 6. Українські землі в другій половині XVI ст.

Поширення влади Польщі та католицької церкви на більшість українських земель. Люблінська унія 1569 р. Соціальні та економічні зміни в Україні. Руйнування державних структур. Формування шляхетства. Закріпачення селян. Економічні зміни. Поширення фільваркової системи. «Уставу на волоки» 1557 р. та її значення. Перетворення України на сировинний придаток Речі Посполитої. Окрайні українські землі під владою зарубіжних держав. Заснування Запорозької Січі. Д. Вишневецький, І. Підкова, С. Кішка. Державний устрій козацтва. Організація. Влада. Територія. Чисельність. Міжнародні відносини. Місце Запорозької Січі в політико-адміністративній системі шляхетської Польщі. Організація реєстрового війська. Початок масової боротьби козацтва проти Речі Посполитої. Військо Запорозьке – головна сила національно-визвольної боротьби українців за державну незалежність. Селянсько-козацькі повстання 90-х років XVI ст. Духовенство. Боротьба проти католицизму. Братський рух. Берестейська унія 1596 р. – утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури й освіти.

Тема 7. Українські землі в першій половині XVII ст.

Зміни в соціально-економічному житті. Розвиток міст. Відновлення церковної православної ієрархії 1620 р. Боротьба козацтва з турецько-татарською агресією. Морські та сухопутні походи, їх результативність. П. Сагайдачний. Хотинська війна. Наступ польської шляхти на Середнє Подніпров'я і Лівобережжя. Обмеження козацьких прав і привілеїв. Козацько-селянські повстання М. Жмайла (1625 р.), Тараса Федоровича (Трясила) (1630-1631 рр.), П. Бута (Павлюка), Я. Острянина і К. Скидана (1638 р.). «Ординація Війська Запорозького» 1638 р. Розвиток культури та освіти. Початок культурно-національного відродження в Україні (кінець XVI – перша половина XVII ст.). Поширення ідей Гуманізму та Реформації. Розвиток національної свідомості.

Тема 8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Політичні, соціально-економічні та релігійно-національні причини війни. Рушійні сили повстання. Б. Хмельницький. Основні етапи війни (1648-1657 рр.). Революційний вибух навесні 1648 р. Битва під Жовтими Водами і Корсунем. Успіхи повстанців на Лівобережній та Правобережній Україні. Розгром польської армії під Пилявцями. Визвольний похід на Західну Україну й визволення етнічної української території. Створення загальноукраїнської держави за роки війни. Революційні зміни в суспільстві. Нові влада й адміністративно-територіальний устрій. Республіканська форма управління. Селянське і міщанське самоврядування. Створення національної армії. Міжнародні зв'язки. Революційні зміни у формах власності та їх вплив на економіку. Збаражсько-Зборівська кампанія. Зборівський договір (серпень 1649 р.) та реакція на нього революційних мас. Ліквідація польського панування. Воєнні дії в 1651 р. Битва під Берестечком. Піднесення народної боротьби проти загарбників. Білоцерківський договір 1651 р. Активізація пошуків козацькою дипломатією союзників. Зближення України з Росією. Переяславська рада 8 січня 1654 р. «Березневі статті» – умови союзу з Московським царством та його юридична основа. Непорозуміння між Україною та Росією. Віленське перемир'я 1656 р. Продовження Україною війни з Польщею. Пошуки нових союзників і загострення відносин з Росією. Смерть Б. Хмельницького. Початок боротьби старшини за владу.

Тема 9. Козацька Україна в 50-80-ті рр. XVII ст.

Гетьманування І. Виговського (1657-1659). Спроба козацької старшини добитися незалежності від Росії. Переорієнтація на Польщу. Гадяцька угода 1658 р. та її наслідки. Розгром російської армії під Конотопом (квітень 1659 р.). Виступ поборників незалежності України проти спроби І. Виговського підпорядкувати її Польщі. Падіння уряду І. Виговського. Обрання гетьманом Ю. Хмельницького (1659-1663 рр.). Переяславські статті 1659 р. Обмеження автономних прав України та реакція на нього козацької старшини. Слободищенський трактат 1660 р. Відхід Правобережної України до Польщі і останні спроби силою відірвати Лівобережну Україну від Росії в 1660-1663 рр. Міжстаршинська боротьба і обрання гетьманом І. Брюховецького (1663-1668 рр.). Московські статті 1665 р. і далі обмеження автономних прав України. Гетьманування П. Тетері (1663-1665 рр.) на Правобережжі і перехід до влади П. Дорошенка (1665-1676 рр.). Остаточний відхід Росії від зобов'язань (1654 р.) і укладання Андрусівського перемир'я з Польщею у 1667 р. Гетьманування Д. Многогрішного (1668-1672 рр.). Глухівські статті 1669 р. Гетьманування І. Самойловича (1672-1687). Спроби російського уряду встановити владу на правобережній Україні. Падіння уряду гетьмана П. Дорошенка. Друге гетьманування Ю. Хмельницького. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Територіальні втрати України за умовами Бахчисарайського мирного договору Росії з Туреччиною 1681 р. і трактату про «Вічний мир» між Росією та Польщею 1687 р. Опір патріотичних сил України розчленування українських земель.

Тема 10. Українські землі наприкінці XVII – першої половини XVIII ст.

Гетьманування І. Мазепи (1687-1709 рр.). Участь України в Північній війні. Розгортання національно-визвольного руху на Правобережній Україні (1702-1704 рр.). С. Палій. Вторгнення шведських військ на Лівобережну Україну. Позиція Петра I та І. Мазепи. Перехід І. Мазепи з однопумцями на бік Карла XII. Укладання договору зі Швецією. Реакція на це російського уряду, української громадськості та Запорозької Січі. Обрання І. Скоропадського гетьманом. Подальше обмеження автономних прав України. Решетилівські статті. Репресивні дії Петра I. Зруйнування Батурина та Запорозької Січі. Полтавська баталія. Крах останніх надій мазепинців. Причини невдачі акції І. Мазепи. Смерть І. Мазепи. Його роль в історії України. Обрання гетьманом України П. Орлика (1710-1742 рр.). Спроби українського уряду за кордоном визволити Україну від влади

Росії. Намагання української еміграції створити антиросійську коаліцію держав. Конституція П. Орлика. Тимчасова ліквідація гетьманства в 1722 р. Перша Малоросійська колегія (1722-1727 рр.). Експлуатація людських ресурсів України. Спроба козацької старшини легально відновити втрачені автономні права на початку 20-х років. П. Полуботок. Причини відновлення гетьманства. Д. Апостол (1727-1734 рр.). Друга ліквідація гетьманства. «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Посилення русифікації українського населення. Доля запорожців після зруйнування Січі. Нова Січ (1734-1775 рр.). Експлуатація людських і природних ресурсів України в ході російсько-турецької війни 1735-1739 рр. Розвиток культури та освіти

Тема 11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Пожвавлення автономістичних прав козацької старшини в середині XVIII ст. Обрання гетьманом України К. Розумовського (1750-1764 рр.). Політика гетьмана К. Розумовського. Розподіл території України між Російською та Австрійською імперіями внаслідок трьох поділів Польщі (1772 р., 1793 р., 1795 р.). Селянсько-козацькі повстання другої половини ХУІІІ ст. Гайдамаччина. Коліївщина. Остаточна відміна гетьманства. Створення Другої Малоросійської колегії (1764–1786 рр.). Ліквідація полково-сотенного устрою Слобожанщини і введення губернсько-провінційного адміністративно-територіального поділу. Посилення влади царизму на Запоріжжі. Ліквідація Запорізької Січі в 1775 р. Роль України у відвоюванні Росією північно-чорноморських земель. Підкорення Кримського ханства (1783 рр.). Розвиток промисловості. Мануфактурні підприємства. Еволюція соціальної структури суспільства. Козацька старшина. Зрівняння козацької старшини у правах з російським дворянством. Духовенство. Завершення повторного закріпачення селянства. Занепад козацтва і міщанства. Розвиток культури, науки, освіти.

Тема 12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Подальший наступ царизму на політичне становище українських земель на початку XIX ст. Зміни в адміністративному устрої. Участь українського народу у Вітчизняній війні 1812 р. і розгромі армії Наполеона. Господарська криза. Посилення соціального та національного гноблення. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Соціально-політичні рухи у першій чверті XIX ст. Пожвавлення автономістичних настроїв української інтелігенції у національному відродженні та розвитку українства. Декабристи в Україні. Товариство об'єднаних слов'ян. Місце України у планах декабристів. Повстання Чернігівського полку 29 грудня 1825 р. – 3 січня 1826 р. Суспільно-політичний рух у другій чверті XIX ст. Харківсько-київський гурток молоді. Кирило-Мефодіївське товариство (1846-1847 рр.). Програмні документи. М. І. Костомаров, Т. Г. Шевченко, П. С. Куліш. Вплив революції 1848-1849 рр. у Західній Європі на Західну Україну. Селянський рух і національний рух у Східній Галичині, Північній Буковині та Закарпатті. Суспільно-політичний рух. Скасування панщини. Наростання загальноімперської кризи у 50-х роках. Занепад поміщицького господарства. Селянські виступи. У. Кармалюк. Активізація опозиційних настроїв інтелігенції. Поразка Росії у Кримській війні.

Тема 13. Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії. Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Пробудження національного життя. «Руська трійця» та її діяльність. Утворення та діяльність Головної руської ради. Наслідки та значення подій 1848-1849 рр. на західноукраїнських землях. Скасування панщини в Галичині. Селянське повстання під проводом Л. Кобилиці.

Тема 14. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

Особливості розвитку української культури. Національне відродження. Відкриття університетів в Харкові та Києві. Зміни в освіті: училища, гімназії, ліцеї. Поява «Історії русів». Розвиток науки: М. Остроградський, М. Максимович, М. Бекетов, В. Каразін. Література: І. Котляревський, Т. Шевченко, П. Гулак-Артемівський, Г. Квітка-Основ'яненко. Розвиток мистецтва та архітектури. Традиційно-побутова культура.

Тема 15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Особливості соціально-економічного розвитку українських земель напередодні селянської реформи 1861 р. Кримська війна і загострення соціально-економічної ситуації. Відміна кріпосного права у 1861 р. Особливості проведення реформи в Україні. Реформи адміністративно-політичного управління 60-70-х років. Економічна політика російського царизму в Україні в пореформений період. Початок громадського руху. Петербурзька громада. «Основа». В. Антонович. Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Валуєвський циркуляр та Емський указ. Польське повстання 1863-1864 рр. в Україні. Національна політика царизму щодо України. М. Драгоманов та його діяльність. Братство тарасівців. Російський громадсько-політичний рух народників в Україні.

Тема 16. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.

Вплив аграрної реформи 1848 р. На розвиток економіки. Суспільно-політична ситуація 50-60 років. Основні течії суспільно-політичного руху: москвофіли та народовці. Заснування і діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта» і Літературного товариства ім. Т. Шевченка. Розгортання руху народовців. «Новоєрівська» політика народовців. Утворення першої політичної партії – РУРП. І. Франко. М. Павлик. Ю. Бачинський. Утворення УНДП та УСДП.

Тема 17. Культура України в другій половині XIX – початку XX ст.

Піднесення української культури. Освіта: закон про обов'язкову початкову освіту (1869 р.); відкриття Новоросійського університету (1865 р.). Українські меценати і благодійники: Г. Галаган, М. Терещенко, Є. Чикаленко, сім'я Симиренків. Музеї: Д. Яворницький. Наука і література: А. Кримський, П. Куліш, М. Максимович, Д. Багалія, Ф. Вовк, І. Пулюй, В. Вернадський, Є. Гребінка, М. Коцюбинський, Л. Українка, І. Мечников. Театр і музика: М. Щепкін, Ю. Федькович, М. Лисенко, М. Садовський, С. Крушельницька, М. Вербицький, М. Заньковецька. Живопис: В. Боровиковський, І. Репін, М. Бойчук, І. Труш. Архітектура.

Тема 18. Українські землі у складі Російської імперії на початку XX ст.

Соціально-економічний розвиток країни на початку XX ст. Монополізації промисловості. Головні галузі господарства. Роль іноземного капіталу. Економічна криза 1900-1903 рр. Розвиток аграрного капіталізму. Умови життя і праці трудящих мас. Виникнення українських політичних партій. Їх програмні вимоги та боротьба за національне визволення українського народу. РУП, УНП, УСДРП, УПСР, РУРДП. Діяльність загальноросійських партій в Україні. Революційні події в Україні у 1905-1907 рр. Революційні виступи в армії і на флоті. Вплив революції на активізацію національно-визвольного руху. Створення «Просвіти», українських клубів. Українська думська громада у I та II Державних думах. Її політична платформа. Боротьба за автономію України. Суспільно-політична думка в Україні. Обґрунтування ідеї української національної державності. Боротьба проти великодержавного шовінізму. Становище України після поразки революції 1905-1907 рр. Наступ реакції на революційні завоювання

народних мас. Столипінський політичний режим. Посилення національного гноблення (1907 – 1914). Земельна реформа П. Столипін та її вплив на Україну.

Тема 19. Західноукраїнські землі на початку XX ст. Соціально-економічне становище на західноукраїнських землях на початку XX ст.

Промисловість та сільське господарство. Радикалізація українського політичного руху. Діяльність політичних партій Західної України за реформу виборчої системи. Діяльність національних і спортивно- фізкультурних організацій «Сокіл» і «Січ». К. Трильовський. Вплив Української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості. Митрополит А. Шептицький.

Тема 20. Україна в Першій світовій війні.

Причини, початок і характер Першої світової війни. Україна у планах різних військово-державних блоків. Головні воєнні дії на Південно-Західному фронті у 1914-1916 рр. на території України. Галицька битва. Окупація Східної Галичини і Північної Буковини російськими військами. Участь у воєнних діях легіону українських січових стрільців. Розстановка суспільно-політичних сил в українському національному русі. Діяльність революційної соціал-демократії за роки війни. Переслідування царизмом українського національно-визвольного руху. Спілка Визволення України. Головна Українська рада. Репресії австро-угорського уряду проти населення західноукраїнських земель. Вплив війни на господарство і становище народних мас України. Господарська розруха. Наростання страйкової боротьби робітників. Селянський рух. Виступ солдатів. Назрівання революційної кризи в країні.

Тема 21. Початок Української революції.

Лютнева революція в Росії. Соціально-економічне і політичне становище в Україні після повалення самодержавства. Відмінності між українською і російською революціями. Національна ідея і федералізм. Утворення Центральної Ради, її склад. М. Грушевський. Утворення та діяльність Рад. Більшовизація Рад як спосіб їх протиставлення парламентській республіці. Робітничий та селянський рухи навесні – влітку 1917 р. Виникнення профспілок, фабзавкомів та їх діяльність. Боротьба селян за землю. Боротьба за автономію України і політика загальноросійських партій. Формування української державності. Український конгрес. Піднесення національно-визвольного руху. Його природа, характер, рушійні сили. Початок українізації армії. I Універсал Центральної Ради. Україна в період назрівання революційної кризи в країні. Липнева політична криза. II Універсал (3 липня 1917 р.). Формування збройних сил Центральної Ради. Спроба проголосити повну державну самостійність України українськими націоналістами – самостійниками та їх поразка. Жовтневий переворот у Петрограді. Боротьба за владу в Києві. III Універсал (7 листопада 1917 р.). Проголошення Української Народної Республіки (УНР). I Всеукраїнський з'їзд Рад у Києві та Харкові. Утворення Радянської УНР. Проголошення незалежності УНР. IV Універсал (22 січня 1918 р.). Законотворча діяльність Центральної Ради. Утворення радянського регулярного війська. Становище на Лівобережній Україні. Перша російсько- українська війна. Хід бойових дій. Трагедія під Крутами. Повстання робітників «Арсеналу». Взяття Києва більшовицькими військами.

Тема 22. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1920 рр.)

Вступ німецько-австрійських військ в Україну. Розпуск Центральної Ради. Утворення Української Держави. Внутрішня політика гетьмана П. Скоропадського. Боротьба селян та робітників з окупантами і гетьманським режимом. Зовнішня політика П. Скоропадського. Утворення Директорії. Відродження УНР. Інтервенція Антанти. Трудовий конгрес. Війна з Радянською Росією. Національно-визвольний рух на

західноукраїнських землях. Проголошення ЗУНР. Декларація про об'єднання українських земель. Українсько-польська війна. Становище на Буковині (Буковинське народне віче 3 листопада 1918 р.), Хотинщині, Закарпатті. Формування комуністичного режиму в Україні. «Военно-політичний союз». Военний комунізм. Розвиток національної культури. Культура і комуністична ідеологія. Діяльність УАН.

Тема 23. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні. Відмова від курсу на світову революцію. Міжнародне та внутрішнє становище УСРР. Голод 1921-1923 рр. Запровадження НЕПу, його суть і значення. Державний статус УСРР у 1921-1922 рр. Курс на ліквідацію національної державності. Компартійно-радянський апарат у системі влади. Форма і зміст українізації. Культурне життя. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Боротьба з націонал-комунізмом. Вхідження Української СРР до складу Союзу РСР. Всеукраїнський з'їзд Рад та його рішення (10 – 14 грудня 1922 р.). Перший з'їзд Рад СРСР (30 грудня 1922 р.). Союзний договір від 30 грудня 1922 р. Затвердження першої Конституції СРСР (січень 1924 р.). IX Всеукраїнський з'їзд Рад (3 – 10 травня 1925 р.). Затвердження нового тексту Конституції УСРР. Загальні підсумки розвитку республіки в роки НЕПу. Господарська і суспільно-політична криза кінця 20-х років.

Тема 24. Утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні. Курс на індустріалізацію. Стрибок в індустріалізації. Кінець НЕПу. Новий господарський механізм. Підсумки індустріалізації. Будови перших п'ятирічок. Поворот до суцільної колективізації сільського господарства. Ліквідація куркульства як класу. Деградація сільськогосподарського виробництва. Голодомор 1932-1933 рр. Колгоспи в системі командної економіки. Сталінська диктатура. Соціальні деформації. Удар по політиці коренізації. Масові репресії. Сталінська Конституція. Успіхи в ліквідації неписьменності. Освіта, наука, література і мистецтво.

Тема 25. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період 1921-1939 рр. Українські землі під владою Польщі, Чехословаччини та Румунії. Польська «пацифікація» у Східній Галичині. Репресії польської влади проти українців. Політичні партії та громадські організації в Західній Україні. Заснування в 1920 р. Української Військової організації (УВО). Радикалізація визвольного руху. «Інтегральний націоналізм» Д. Донцова. Утворення ОУН (1929 р.). Становище українського населення Буковини в Румунії. Жорстка політика «румунізації». Український політичний рух на Буковині. Політика Чехословаччини щодо українського населення Закарпаття. Проголошення Карпатської України (15 березня 1939 р.). Уряд А. Волошина. Окупація Закарпаття Угорщиною.

Тема 26. Україна роки Другої світової війни (1939-1945 рр.) Радянсько-німецькі договори 1939 р. та західноукраїнські землі. Початок радянізації західноукраїнських земель. Включення Північної Буковини, Південної та Північної Бессарабію до складу УРСР. Напередодні вторгнення. Напад Німеччини на СРСР. Невдачі першого періоду радянсько-німецької війни. Дальший хід воєнних дій. Окупаційний режим в Україні. Рух опору. Дії радянських партизан. Утворення УПА. Початок визволення України. Битва за Україну. Україна на завершальному етапі війни (1944-1945 рр.) Внесок України в перемогу. Проблема соборності українських земель. Початок відбудови. Культурне життя в роки війни.

Тема 27. Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – початку 1950-х рр. Міжнародне становище. Україна співзасновниця ООН (1945 р.) Адміністративно-територіальні зміни. Вхідження Закарпаття до складу УРСР. Система влади за часів пізнього сталінізму. Відбудова промисловості. Голод 1946-1947 рр. Становище сільського

господарства. Розгром греко-католицької церкви. Індустріалізація західних областей. Колективізація села. Збройний опір осередків ОУН-УПА. Операція «Вісла» (квітень-липень 1947 р.). Початок лібералізації суспільно-політичного життя. Після Й. Сталіна. Культурне життя. Ждановщина. Лисенківщина.

Тема 28. Україна в умовах десталінізації (1956-1964 рр.)

Україна на міжнародній арені. XX з'їзд КПРС. Ліквідація ГУЛАГу. Невдала спроба державного перевороту. Посилення десталінізації. Легітимний переворот. Повалення М. Хрущова. Компартійно-радянський центр і Україна. Особливості економічної політики в добу «відлиги». Десталінізація управління промисловістю. Промислова політика центру в Україні. Вплив аграрної політики М. Хрущова на сільське господарство України. Соціальна політика в добу «відлиги». Народження опозиційного руху. Поява шістдесятників. Дисидентський рух. Політика властей щодо церкви. Розвиток народної освіти. Наука. Літературний процес. Розвиток мистецтва.

Тема 29. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985 рр.)

Міжнародне становище України. Наступ консерваторів та скасування деяких реформ М. Хрущова. Провал економічної реформи. Деградація тоталітарного режиму. Зміни в системі влади. Л. Брежнєв і українські політичні лідери. Конституція СРСР 1977 р. Конституція УРСР 1978 р. Кризові процеси в ідеологічній сфері. Аграрна політика. Погіршення екологічної ситуації. Демографічні процеси. Здобутки і проблеми соціальної сфери. Соціальна політика в добу «розвинутого соціалізму». Життєвий рівень. Опозиційний рух. Репресії проти інтелігенції. Правозахисний рух. Народна освіта. Розвиток української літератури. Проблеми українського мистецтва. Русифікація в сфері культури.

Тема 30. Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України (1985-1991 рр.)

Пошуки виходу з кризи. «Нове мислення». «Перебудова» і гласність. Провал кампанії «прискорення». Невдача реформаторських зусиль в галузі економіки. Чорнобильська катастрофа. Погіршення життєвого рівня населення. Розгортання національного руху. «Перебудова» і мовна проблема. «Білі плями» вітчизняної історії. Боротьба за легалізацію національних церков. Діяльність неформальних об'єднань. Робітничий рух. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Формування багатопартійності. Утворення народного руху України. Суверенізація Української РСР. Конституційна реформа 1988 р. Вибори 1989-1990 рр. Декларація про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Референдум 1 грудня 1991 р.

Тема 31. Творення нової України.

Державотворчий процес. Символи нової України. Створення Збройних Сил. Трансформація державної влади. Соціально-економічна політика в перші роки незалежності. Причини поглиблення економічної кризи. Соціальні наслідки економічної кризи. Формування політичних партій. Зростання впливу лівих партій. Зміна виборчого закону. Конституційний процес у першій половині 90-х рр. Прийняття Конституції 1996 р. Запровадження сталої валюти. Проблема іноземних кредитів. Програма приватизації. Аграрні реформи. Зовнішня політика та міжнародні зв'язки України. Два вектори зовнішньої політики. Євроінтеграція України. Вибори Президента України в 1991, 1994, 1999, 2004, 2010 рр. Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України у 2005-2013 рр. Конституційна реформа 2010 р. Віктор Янукович.

Формування зовнішньої політики України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях. Загострення відносин із Російською Федерацією.

Конфронтація навколо острова Тузла. «Газові» та «торговельні» війни з Росією. Процес європейської інтеграції та його призупинення. Студентський майдан. Євромайдан. Революція Гідності 2013-2014 рр. Небесна Сотня. Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Початок Антитерористичної операції (АТО) в Донецькій та Луганській областях. Дostroкові президентські вибори 2014 р. Петро Порошенко. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом. Бойові дії на сході України (квітень 2014-2019 рр.). Реакція світової спільноти на агресію Російської Федерації. Процес мирного врегулювання: Мінські угоди та «нормандська четвірка». Формування громадянського суспільства. Соціально-економічний розвиток України у 2014-2019 рр.

Особливості культурного розвитку України (1991-2019 рр.). Релігійне життя. Надання Україні Томосу. Зміни в системі національної освіти. Основні тенденції розвитку науки. Література і мистецтво. Євробачення 2005 та 2016 рр. Розвиток спорту та здобутки українських спортсменів. Чемпіонат Європи з футболу в Україні та Польщі 2012 р.

Зразок
тестового білета для вступного іспиту з історії України

I рівень

- 1. Бойові дії на українських землях у роки Першої світової війни розпочалися в**
А 1914 р.
Б 1915 р.
В 1916 р.
Г 1917 р.
- 2. Першим населеним пунктом визволеним від німецько – фашистських загарбників було**
А с. Півнівка
Б м. Полтава
В м. Київ
Г с. Лавочне
- 3. У 907 р., 911 р., 941 р., 944 р. відбулися походи київських князів на**
А Константинополь
Б Новгород
В Доростол
Г Булгар
- 4. Сприятливі умови для розвитку ринкових відносин в УСРР існували за часів реалізації заходів**
А «воєнного комунізму».
Б «суцільної колективізації».
В «нової економічної політики».
Г «форсованої індустріалізації».
- 5. Український таємний університет у 1920-ті рр. діяв на території**
А Польщі.
Б Угорщини.
В Чехословаччини.
Г Румунії.
- 6. Павло Скоропадський прийшов до влади**
А 29 квітня 1918 року
Б 4 березня 1917 року
В 11 листопада 1918 року
Г 22 січня 1919 року

II рівень

- 7. «Радянські війська в якості союзника Німеччини перейшли кордон і подають німецькому війську руку. Львів повністю оточений. Опір марний!» - листівку такого змісту німецькі агітатори розповсюджували серед мешканців міста у**
А вересні 1939 р.
Б червні 1941 р.
В листопаді 1943 р.
Г липні 1944 р.
- 8. Прочитайте уривок з історичного джерела та виконайте завдання.**
«У 1953-1958 рр. державні закупівельні ціни в УРСР збільшилися загалом утричі, зокрема на зерно - у 7 разів, на продукти тваринництва - у 5,5. Дозволено видавати колгоспникам аванс грошми - 25 % коштів, що отримували колгоспи від реалізації продуктів тваринництва».
Ужиті партійно-радянським керівництвом УРСР заходи було спрямовано на:

- А удосконалення системи «держприймання» в колгоспах.
 Б запровадження ринкових відносин у сільському господарстві.
 В посилення матеріальної зацікавленості селян у суспільному виробництві.
 Г створення сприятливих умов для розвитку присадибного господарства селян.

9. «Вони... приговорили та постановили мир на тринадцять років під корисними умовами для обох монархій; покривджено тільки козаків, оскільки постановлено в тих пактах, щоб низові запорозькі козаки лишались у послушенстві обох монархій...», - так Самійло Величко охарактеризував

- А «Вічний мир»
 Б Гадяцькі пункти
 В Зборівський договір
 Г Андрусівське перемир'я

III рівень

10. Установіть відповідність між представником української культури та науки 1920-х рр. і його характеристикою.

Представник

- 1 О. Довженко
 2 Г. Юра
 3 А. Кримський
 4 М. Бойчук

Характеристика

- А художник-монументаліст
 Б архітектор
 Д театральний режисер
 В кінорежисер
 Г сходознавець

	1	2	3	4
А				
Б				
В				
Г				
Д				

11. Установіть відповідність між подією та роком, коли вона відбулася.

Подія

- 1 початок насильницької колективізації
 2 судовий процес у справі «Спілки визволення України» (СВУ)
 3 початок політики «коренізації»
 4 судовий процес у «Шахтинській справі»

Рік

- А 1923 р.
 Б 1925 р.
 В 1928 р.
 Г 1929 р.
 Д 1930 р.

	1	2	3	4
А				
Б				
В				
Г				
Д				

IV рівень

12. Розкажіть про захоплення території України та встановлення німецького окупаційного режиму в роки Другої світової війни. Назвіть його основні риси та прояви.

Література

Основна:

- 1 Бойко О.Д. Історія України: навчальний посібник / О. Д. Бойко. – К.: Академвидав, 2010. – 688 с.
- 2 Буштрук О. В. Історія України: навч. посібник. 7-8 кл. / О. В. Буштрук – Х.: Країна мрій, 2003. – 248 с.
- 3 Власов В.С. Історія України: комплексне видання / В.С. Власов, С.В. Кульчицький – К.: Літера ЛТД, 2018. – 368 с.
- 4 Власов В. Історія України: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч.закл / В. Власов – К.: Генеза, 2005. – 256 с.
- 5 Гісем О.В., Історія України в таблицях / Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф.. – Харків: Книжковий клуб, 2006. – 478 с.
- 6 Гісем С. В. Історія України.7 клас / С.В. Гісем, О.О. Мартинюк - Х: Весна, 2015. – 240 с.
- 7 Гісем С. В. Історія України 8 клас/ О.В. Гісем, О.О. Мартинюк – Х.: Ранок, 2016. – 272 с.
- 8 Гусак С.В. Історія України. Всесвітня історія ХХ – ХХІ століть. Довідник старшокласника та абітурієнта / С.В. Гусак. – Х.: Торсінг плюс, 2006. – 368 с.
- 9 Земерова Т.Ю., Скирда І.М. Історія України. Практичний довідник./ Т.Ю. Земерова, І.М. Скирда – Х.: Весна, 2012. – 832 с.
- 10 Земерова Т. Історія України.Таблиці та схеми / Т. Земерова. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2018.-448 с.
- 11 Мокрогуз О.П. Історія України. Комплексне видання: довідник. Репетитор.Тренувальні тести / О.П. Мокрогуз, А.О. Ермоленко, О.В. Гісем, О.О.Мартинюк – Х.: «Літера» ЛТД, 2009. – 224 с.
- 12 Кульчицький С.В. Історія України: довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів / С.В. Кульчицький, Ю.А. Мицик , В.С. Власов – К.: Літера ЛТД, 2007. – 528 с.
- 13 Лазарович М.В. Ілюстрована історія України: короткий курс лекцій. – 3-тє вид., перероб. і доп./ М.В. Лазарович – Тернопіль: Джура, 2007. – 470 с.
- 14 Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник / М.В. Лазарович М.– К.: Знання, 2008. – 683 с.
- 15 Кульчицький С.В. Історія України: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / С.В. Кульчицький, Ю.Г. Лебедева. – К.: Генеза, 2010. – 343 с.
- 16 Кульчицький С.В. Історія України: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / С.В. Кульчицький, Ю.Г. Лебедева. – К.: Генеза, 2011. – 304 с.
- 17 Панчук І. Історія України. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання і державної підсумкової атестації / І. Панчук. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. – 496 с.
- 18 Панчук І. Історія України. Збірник тестових завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання та державної підсумкової атестації / І. Панчук. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. – 272 с.
- 19 Пометун І.О. Історія України. 9 клас./ І.О. Пометун, Н.М. Гупан, І.І. Смагін. - Київ, УОВЦ Оріон, 2017. – 288 с.
- 20 Пометун О. І. Історія України: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / О. І. Пометун, Н. М. Гупан. – Київ: Оріон, 2018. – 288 с.
- 21 Пометун О. І. Історія України: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / О. І. Пометун, Н. М. Гупан. — Харків: Сиция, 2012. – 343 с.
- 22 Струкевич О.К. Історія України: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень / О.К. Струкевич, І.М. Романюк, С.І. Дровозюк. – К.: Грамота, 2011.

23 Турченко Ф.Г. Історія України (профільний рівень): підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Ф. Г. Турченко. – К.: Генеза, 2010. – 345 с.

Допоміжна:

1 Мицик Ю.А. Історія України: навч. посіб. для старшокласників. ./ Ю.А. Мицик – К.: Києво-Могилян. акад., 2005. – 576 с.

2 Мицик Ю.А. Історія України: з найдавніших часів до кінця XVIIIст.: посіб. для вступників до вищ. навч. закл./ Ю.А. Мицик – К.: КМ Академія, 2001. – Ч.1. – 208 с.

3 Мицик Ю.А. Історія України: з 1914 р. до наших днів: посіб. для вступників до вищ. навч. закл. ./ Ю.А. Мицик – К.: КМ Академія, 2003.– 230 с.

4 Шабала Я.М. Історія України: для випускників шк. та абітурієнтів: навч. посібник./ Я.М. Шабала – К.: Кондор, 2005. – 268 с.